

Cu totul aparte, dar nu mai puțin însemnată, este lucrarea filantropică făcută de Sfânta Cuvioasă Elisabeta Brâncoveanu. Fiică de mare logofăt, soție a ultimului urmaș bărbătesc din neamul Brâncovenilor, Sfânta Elisabeta Brâncoveanu stăpânise averi întinse, oferise danii multor mănăstiri, organizase și condusesse așezăminte social-filantropice de mare însemnatate, pentru care s-a ostenit cu toată dăruirea. Ajunsă la Mănăstirea Văratec, mărturisea într-una din scrisorile trimise duhovnicului ei că se simte slabă și împovărată de ani, neputând să facă nici o faptă bună, ci doar adunând păcate peste păcate. O asemenea mărturisire, venită din partea unei maici care ctitorise un mare spital și înzestrase mănăstiri și biserici, arată o stare lăuntrică de smerenie profundă. Contemporanii spuneau despre ea că săvârșea faptele milosteniei în taină, fără ca stânga să știe ce face dreapta, purtându-se ca o

maică blândă și iubitoare, nicidecum ca o prințesă.

Canonizarea Sfintelor Cuvioase Nazaria, Olimpiada și Elisabeta de la Văratec, alături de celelalte 13 sfinte femei românce, arată lucrarea binecuvântată a lui Dumnezeu în mijlocul poporului român, din care s-au ridicat aceste sfinte femei. Prin viețile lor duhovnicești, ele au luminat sufletele monahiilor și ale credincioșilor mireni, arătându-le calea mântuirii în Hristos.

Ne rugăm Sfintelor Cuvioase Nazaria, Olimpiada și Elisabeta de la Văratec ca, împreună cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și cu toți sfinții, să mijlocească înaintea Preasfintei Treimi să ne dăruiască tuturor pace și bucurie, sănătate și mântuire.

Mesajul Patriarhului Daniel la proclamarea locală a canonizării Sfintelor Cuvioase Nazaria, Olimpiada și Elisabeta de la Văratec
Sursa: ziarullumina.ro

PROGRAMUL LITURGIC

Luni 7 septembrie	18:00	Vecernia și Litia
Marți 8 septembrie	07:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Nașterea Maicii Domnului
Sâmbătă 12 septembrie	18:00	Vecernia și Litia
Duminică 13 septembrie	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie Ap. Galateni 6, 11-18; Ev. Ioan 3, 13-17; glas 6, voscr. 4 → Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci
	18:00	Vecernia și Litia → Înălțarea Sfintei Cruci

Pentru versiunea digitală și extinsă a buletinului, abonați-vă pe sfantul-ilie.ro.
Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, București

BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

„Maica Domnului ne iubește mult. Ea vede în noi prețul morții lui Iisus Hristos.
Maica Domnului ne dorește lucruri mai mari decât ne dorim noi înșine.”

– Părintele Arsenie Papacioc

Nr. 615 / 6 septembrie 2026

**SFINTELE
NAZARIA, OLIMPIADA
ȘI ELISABETA**

† 17 AUGUST

RUGĂTOARE ISIHASTE

La Mănăstirea Văratec, într-un loc binecuvântat de Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț ca sălaș de rugăciune pentru sufletele însetate de Dumnezeu, s-a plămădit de-a lungul veacurilor o obște monahală care a dat Bisericii trei chipuri de aleasă trăire duhovnicească: Sfânta Cuvioasă Nazaria, cea dintâi stareță a Văratecului, Sfânta Cuvioasă Olimpiada, ctitora Mănăstirii Văratec, și Sfânta Cuvioasă Elisabeta Brâncoveanu, domniță care și-a dedicat ultimii ani ai vieții rugăciunii și nevoițelor duhovnicești. Deosebite prin obârșie, aceste trei sfinte se întâlnesc totuși într-o singură temelie duhovnicească, aceea a rugăciunii neîncetate purtate în taina inimii, a milosteniei săvârșite cu smerenie și discreție și a hărniciei și iubirii milostive revărsate asupra celor aflați în nevoi.

Rugăciunea neîncetată le-a fost hrana duhovnicească Sfintelor Cuvioase Nazaria, Olimpiada și Elisabeta. Ele s-au desăvârșit în

nevoințele monahale, ajungând la măsura curăției inimii și la vederea luminii dumnezeiești, după cum învață Domnul Iisus Hristos prin cuvintele: *Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu* (Matei 5, 8).

Sfânta Cuvioasă Nazaria s-a nevoit după rânduiala isihastă, urmând învățăturile Sfântului Cuvios Vasile de la Poiana Mărului despre rugăciunea neîncetată. Avea o preocupare constantă pentru viața duhovnicească, citea și copia scrierile marilor isihasți, se ruga adesea cu psalmi, știa pe de rost multe pasaje din Sfânta Scriptură și, prin puterea rugăciunilor sale, aducea alinare și vindecare celor bolnavi. Prin viața sa desăvârșită, Sfânta Cuvioasă Nazaria a ajuns mare povățuitoare și îndrumătoare a monahiilor, ducând mai departe învățăturile primite de la duhovnicii isihasți pe care i-a avut, Sfinții Cuvioși Vasile de la Poiana Mărului, Paisie de la Neamț și Iosif de la Văratec.

Sfânta Cuvioasă Olimpiada, la rândul ei, a purtat aceeași sete după rugăciune, chiar dacă viața ei a fost mai mult decât a celorlalte două cuprinsă și de grijile administrative ale unei obști tot mai numeroase. Ea nu lipsea niciodată de la slujbele bisericii, fiind cea dintâi la ascultare și cea dintâi la biserică, își împlinea cu strictețe canonul de la chilie, îndeletnicindu-se în timpul nopții cu citirea Sfintei Scripturi și cu copierea textelor patristice. Sub povățuirea Sfinților Cuvioși Paisie de la Neamț și Iosif de la Văratec, ea practica Rugăciunea lui Iisus, pe care o rostea neîncetat, chiar și în timpul treburilor

gospodărești. Această rugăciune lăuntrică a întărit-o în fața greutăților.

Sfânta Cuvioasă Elisabeta Brâncoveanu, deși a intrat în mănăstire la bătrânețe, după o lungă perioadă petrecută în lume, nu a fost mai prejos în râvna ei pentru rugăciune. Retrasă la Văratec, ea și-a împlinit cu multă strictețe rânduiala de rugăciune de la chilie, mergând la biserică ori de câte ori sănătatea îi permitea, iar atunci când neputințele bătrâneții o împiedicau să participe la slujbele de la biserică, își împlinea canonul în chilia sa. Evlavia ei se vădește și din legăturile pe care le-a purtat cu mănăstirile athonite, cărora le trimitea daruri, cerându-le monahilor aghioriți să o pomenească în rugăciune.

O altă virtute care se remarcă în viața acestor trei Cuvioase Maici a fost milostenia făcută cu smerenie, caracterizată prin ascunderea propriilor fapte bune și tăcerea. Sfânta Cuvioasă Nazaria a cunoscut întâi, prin rânduiala lui Dumnezeu, durerea pierderii soțului și a celor doi copii ai săi, ulterior, desăvârșindu-se în viața călugărească, a primit stăreția ca pe o ascultare, tăindu-și voia, arătându-și astfel iubirea milostivă pentru celelalte maici din obștile mănăstirilor Durău și, mai apoi, Văratec. Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț a încurajat-o, îndemnând-o să înțeleagă că lucrarea de a fi stareță, oricât de aspră ar părea, este mai prețioasă înaintea lui Dumnezeu decât liniștea pe care o pierduse, deoarece era o lucrare a iubirii smerite față de celelalte maici din obște.

Aceeași lepădare de sine și disponibilitate spre milostenie se află

și în viața Sfintei Cuvioase Olimpiada. Deși ea a fost ctitora Mănăstirii Văratec, care căutase locul, cheltuisese din averea proprie pentru zidirea bisericii de lemn și purtase de grijă întregii așezări, totuși ea a refuzat de mai multe ori cinstea de a fi stareță, socotindu-se nevrednică de o asemenea slujire. Abia după stăruințe repetate, ea a primit stăreția tot ca pe o ascultare și ca pe o tăiere a voii proprii. Numele de Olimpiada, pe care l-a ales pentru ea la călugărie Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț, arată deplin vrednicia și înălțimea duhovnicească la care ea s-a ridicat, cultivând virtuțile smereniei și ajutorării celor din jur.

Sfânta Cuvioasă Elisabeta Brâncoveanu a rămas până astăzi cunoscută de către cei mai mulți pentru faptele ei de filantropie creștină. Încă din timpul căsniciei, alături de soțul ei, marele ban Grigore Brâncoveanu, iar mai apoi singură, după ce a rămas văduvă, a purtat grijă neîncetată de biserici și mănăstiri, dăruind moșii, odoare de preț și sume însemnate de bani către lăcașuri sfinte din Moldova, din Țara Românească, din Sfântul Munte Athos și din Patriarhia Ierusalimului. Însă, cea mai de seamă dintre faptele ei de milostenie rămâne întemeierea spitalului din București pentru cei săraci, gândit să primească bolnavi fără deosebire de neam, de credință sau de stare materială, așezământ pe care l-a înzestrat cu atâtă grijă și chibzuință, încât acesta și-a păstrat faima și după trecerea ei la Domnul, timp de mai bine de un secol.

Virtuțile celor trei Sfinte Cuvioase au fost încununate de iubirea lor milostivă față de semenii.

Cuvioasă Nazaria și-a purtat dragostea față de obște ca o mamă adevărată, fără să facă vreo deosebire între maici. La chilia ei veneau adesea monahiile să îi spună problemele pe care le aveau, iar ea le alina suferințele, le întărea și le îndrepta cu blândețe, spunând întotdeauna adevărul, oricât de greu ar fi fost de primit. Grijă ei pentru a-i ajuta pe semenii nu s-a oprit la viața sufletească, ci a cuprins și nevoile materiale. Ea a stăruit pe lângă domnitorii vremii pentru scutiri de dări și pentru sprijin material, astfel încât obștea monahală tot mai numeroasă să nu ducă lipsă de hrană și de îmbrăcăminte, iar atunci când se iveau vreo suferință trupească printre maici, pleca genunchii la rugăciune, aducând alinare maicilor bolnave și chiar vindecare.

Sfânta Cuvioasă Olimpiada și-a arătat, la rândul ei, prin hărnicie și dărnicie iubirea față de maicile din obște. Toată jertfa și efortul ei deosebit de a construi biserica și chiliile mănăstirii au rămas în memoria maicilor de la Mănăstirea Văratec, fiind pomenită cu recunoștință și astăzi. Mai târziu, ca stareță, a purtat aceeași grijă față de ucenicele pe care le-a crescut și le-a format duhovnicește, învățându-le cuvintele Sfintei Scripturi și îndemnându-le să copieze, pentru folosul lor și al întregii obști, scrierile Sfinților Părinți. Nu s-a mulțumit doar cu partea cea văzută a administrării mănăstirii, oricât de însemnată a fost aceasta pentru înflorirea Văratecului, ci a păstrat mereu vie grija pentru sufletele maicilor din obște, pentru mântuirea lor.